

INSTITUT NAUTIC DE LA MEDITERRANIA

JUNTA DE PATRONAT

MEMÒRIA

1931

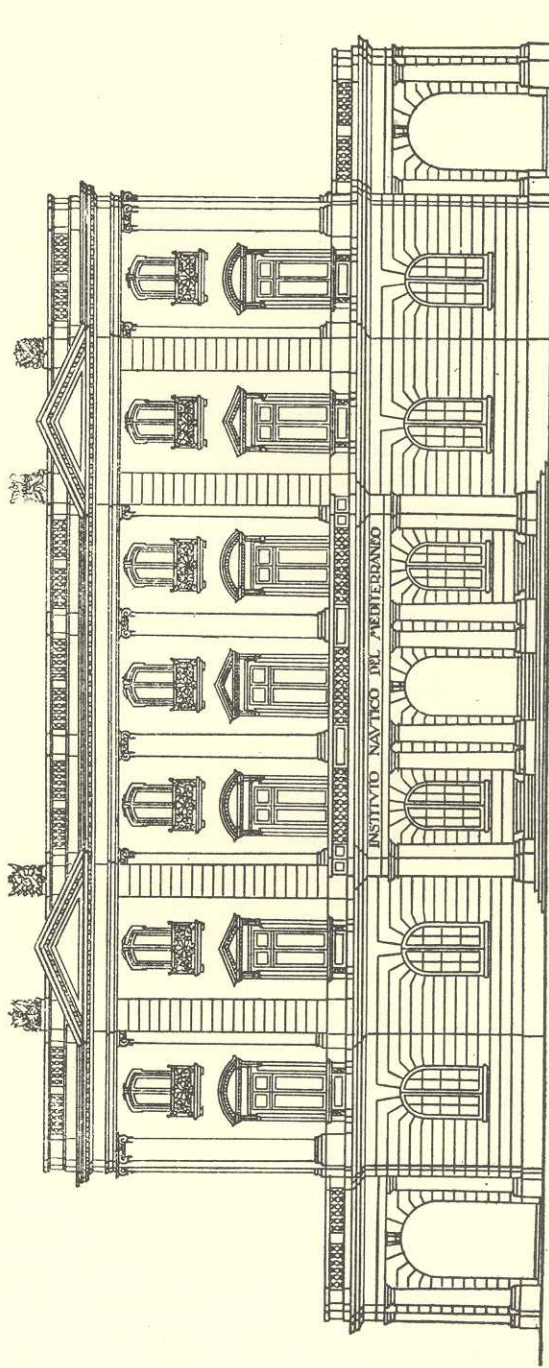
INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA

MEMÒRIA

LLEGIDA PEL SECRETARI GENERAL
A LA SESSIÓ CELEBRADA PER LA JUNTA DE PATRONAT
EL 22 DE GENER DE 1932

BARCELONA
TIPOGRAFIA LA ACADÉMICA DELS HERBES DE SERRA I RUSSELL
ENRIC GRANADOS, 112 : TELÈFON 77482
1932

Façana principal

Sr. PRESIDENT :

LA Junta de Patronat de l'INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA es reuneix avui sota la vostra Presidència, per examinar el treball realitzat des de llur constitució. Llarga i feixuga ha estat la tasca; molt importants els temporals que ha capejat, però la perícia del vostre antecessor en el càrrec va salvar els esculls on anava a estrellar-se i la voluntat ferma de V. E. ha conseguit portar l'obra a la fita del camí projectat.

Aquesta Junta de Patronat ho constata amb agraïment.

ANTECEDENTS

Abans de parlar de l'actuació de la Junta, bo serà consignar els motius que aconsellaren llur creació.

L'Escola de Nàutica de Barcelona, de gloriosa i centenària història, es trobava instal·lada en un dels locals de la Casa Llotja, com filla que era ja en el temps, de l'antiga "Real Junta Particular de Comercio", després, Cambra de Comerç i Navegació. (1)

(1) L'Escola de Nàutica, és filla d'un acord de la «Real Junta Particular de Comercio», del 27 de febrer de 1769 acceptant l'oferiment de Sinibald de Mas, per fundar i dirigir una Escola de Pilotatge.

La Junta es comprometé a sufragar totes les despeses i fixà de moment, en vint el nombre d'alumnes, repartits en proporció als inscrits de cada matrícula marítima, ço és, quatre de la de Barcelona, sis de la de Mataró, quatre de la de San Feliu de Guíxols, quatre de la de Tarragona i dos de la de Tortosa.

L'Escola quedà instal·lada en un local de la Barceloneta i la Junta va comprar a Marsella i Gènova l'instrumental necessari; a l'augmentar el nombre d'alumnes, buscà

A l'engrandir-se aquesta Corporació, arribà un moment en què creguè indispensable disposar dels locals que ocupava l'Escola, des de 1774, coincidint aquest fet amb la crisi perquè passava aquest centre cultural, al mancar-li la protecció que les Corporacions locals venien des d'anys prestant-li; obtinguda l'autorització del Ministre l'any 1918 l'Escola fou traslladada als locals que avui encara ocupa, impropis, sens dubte, d'ésser utilitzats com a centre docent.

El Claustre de Professors, amb el màxim de bona voluntat, sostingué el prestigi científic i treballà amb constància perquè Barcelona no deixés abandonada una Escola qual història estava lligat al de la grandesa de Catalunya.

Les Corporacions locals, el comerç i els elements marítics en general, es veien privats de portar llur esforç econòmic al del Claustre, car l'Estat no es desprenia del dret de patronatge. Sens intervenció en l'organització de l'Escola no era possible arribar a una intel·ligència.

La Direcció de l'Escola l'any 1926 intentà construir un edifici de planta, de modestes proporcions, en el Moll de Muralla, nomenat avui de Bosch i Alsina. Canvis operats en la Direcció del Claustre donaren peu a desistir de l'emplaçament projectat, tota vegada que l'espai assignat era insuficient i podria ésser una dificultat per l'engrandiment científic de l'Escola pel qual es preveia la formació d'un gran centre cultural marítim, al qual devia dotar-se d'una bona Biblioteca pública, un Museu amb el seu taller de reproduccions, el Taller de maquinària, Observatori astronòmic i meteorològic, etc.

la Junta un local més espaiós per l'Escola i el trobà al carrer de Viladecols, on hi estigué fins el any 1774 en què fou traslladada a l'edifici de Llotja, continuant-hi fins al desembre de 1918.

L'Escola de Nàutica — la més antiga de les que actualment existeixen a Espanya — torna, després de cent seixanta anys, a reprendre la vida d'íntima relació amb les entitats comercials i marítimes de Barcelona, les quals es troben dispostes a demostrar llur amor a la tasca científica d'aquest centenari fogar de la cultura marítima.

Dins la zona marítima, al moll del Dipòsit, en els espais del front de la Plaça del Palau, existien uns terrenys, propietat del Ministeri de Foment, utilitzats com dipòsits de mercaderies i punt de contractació dels serveis de transports i que enlletgien l'entrada a la barriada marítima de la Barceloneta. L'Ajuntament havia projectat una urbanització d'aquells indrets, però com no eren propietat del Municipi no podia realitzar els seus plans.

Si el Ministeri de Foment cedia aquells terrenys, podia disposar-se d'un lloc d'immillorables condicions per construir l'Escola, tot solucionant els desitjos de la Corporació Municipal.

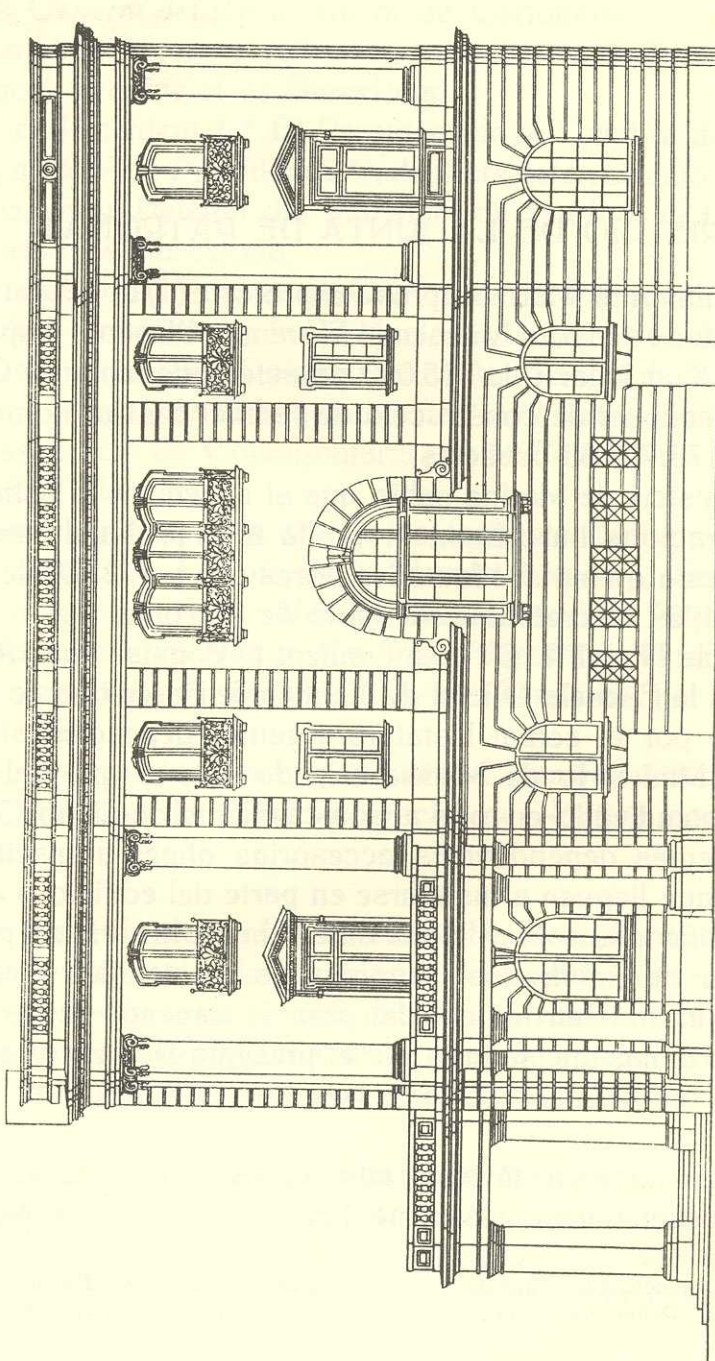
El Ministeri de Marina sol·licità aquells terrenys al de Foment, i aquest, per R. O. de 11 novembre 1927, accedí a la petició si bé: « como trámite previo a la concesión definitiva, el Ramo de Marina presentará nuevo estudio adaptado a dicho terreno. . . » Aquesta condició prèvia era obligada, tota vegada que l'àrea de 3,500 m.² de què podia disposar-se permetia donar al projecte ideat uns horitzonts insospitats.

Fou a les hores, mentre es preparava l'estudi ordenat, que començaren les negociacions prop les Corporacions locals i elements marítics-comercials, interessant-les en l'esdevenidor de l'Escola, la qual havia perdut el caràcter de local per convertir-se en *única, en tot el litoral de la Mediterrània*, al quedar reduïdes només que a tres les existents a la Península: Bilbao, Càdiz i Barcelona, i fou també en aquells moments que començà a concretar-se la idea que l'Escola fos el llevat d'una *futura Universitat Marítima*.

L'estudi ordenat per Foment fou ampliat en un altre expedient que tramità Marina, projectant la creació d'un Institut Nàutic.

La Diputació de Barcelona, l'Ajuntament d'aquesta Ciutat, la Cambra de Comerç i Navegació, i les Associacions de Navil·lers, oferiren llur cooperació econòmica i personal si en el nou Centre cultural podien tenir-hi una part activa en l'organització i funcionament.

L'oferta fou tinguda en compte i acceptada, i el Ministeri de Foment per R. O. de 27 d'abril de 1929 donà la definitiva autorització a Marina per construir l'edifici, ordenant presentar plànols, projecte detallat i pressupostos. La Direcció de l'Escola, amb aquesta concessió, encarregà els plànols de l'edifici als Arquitectes Municipals senyors Joaquim Vilaseca i Adolf Florensa, tot gestionant l'ajut econòmic de les Corporacions locals i entitats marítimes. L'Ajuntament des de bon començament, acceptà amb entusiasme el projecte i acordà subvencionar la construcció de l'edifici, perquè: «con ello se facilitará la urbanización y embellecimiento de la Plaza de Palacio, al construirse un edificio de carácter monumental que encuadre la misma, impidiendo que desde ella se vean depósitos comerciales», com diu l'acord de l'Ajuntament pres en sessió de 31 de juliol de 1928.

Façana lateral dreita

CREACIÓ DE LA JUNTA DE PATRONAT

El Ministeri de Marina aprovà el projecte (1) que formularen els Arquitectes senyors Vilaseca i Florensa; l'Escola disposava en principi d'un solar i de 315,000 pessetes que tenia en Caixa, però el pressupost de construcció de l'edifici central només importava 1.178,759'85 pessetes.

El Ministeri de Marina sabia que si accedia a la petició de les Corporacions barcelonines, podia amb probabilitats d'èxit reunir aquesta quantitat i fou a les hores que per R. D. de 14 de novembre 1929 es creà aquesta Junta de Patronat.

L'article IV del R. D. taxativament fa constar que «todo lo inherente a la Escuela Oficial de Náutica de Barcelona se seguirá rigiendo por el actual Estatuto vigente, dependiente únicamente del Ministerio de Marina, siendo éste el que habrá de continuar atendiendo en todo al sostenimiento de dicho Centro, pero las demás dependencias accesorias afines a enseñanzas marítimas que lleguen a instalarse en parte del edificio o en pabellones edificados sobre el solar antedicho de la zona del puerto, deberán ser administradas, organizadas, sostenidas y regidas por una Junta de Patronato local para el fomento de las enseñanzas marítimas que se crea por el presente Decreto y se titulará JUNTA DE PATRONATO DEL INSTITUTO NÁUTICO DEL MEDITERRÁNEO. . .»

Aquesta Junta quedà integrada per les representacions dels següents organismes, essent-ne Presidents d'honor per dret

(1) El projecte comprenia quatre cossos d'edifici: el central per Escola, els laterals per Internat i Refugi Naval i el posterior per Escoles primàries del Pòsit Marítim.

propi el Ministre de Marina, el Capità General de l'Armada i el Capità General del Departament de Cartagena.

La Presidència efectiva va vincular-se al President de la Diputació Provincial de Barcelona.

Vice-President 1.er El President de la Cambra de Comerç i Navegació; Vice-President 2.^{on}, de lliure determinació de la Junta.

Inspector Delegat del Ministeri de Marina, el Comandant de Marina de Barcelona.

Vocals.—El Ponent de Cultura de la Diputació i el Tinent d'Alcalde, President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament.

Els Presidents o Delegats : de l'Associació de Navil·lers de la Mediterrània; de l'Associació de Navil·lers i Consignataris; de l'Associació de Consignataris ; de la Cambra de la Indústria i del Pòsit Marítim.

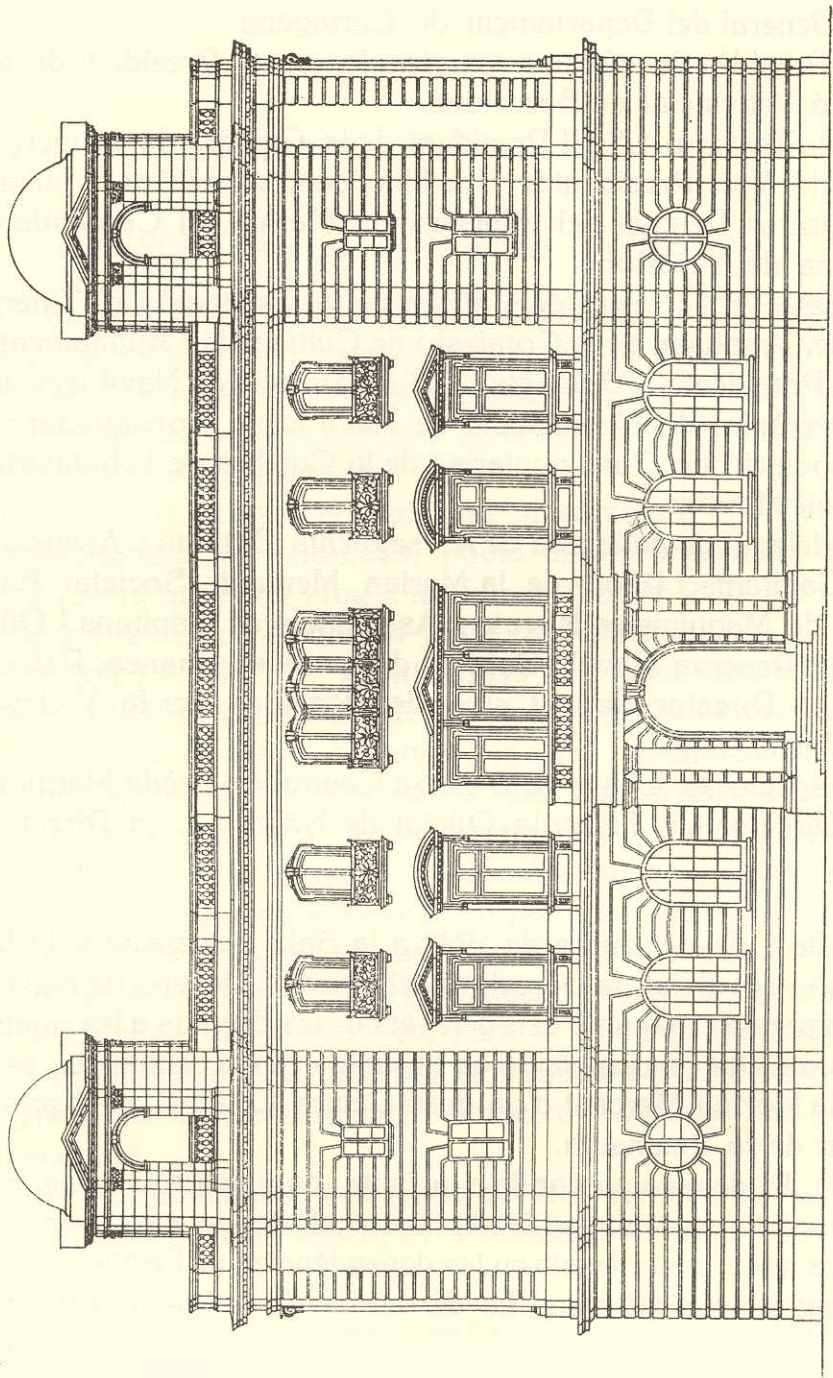
Un delegat de cada una de les següents Entitats : Associació de Capitants i Pilots de la Marina Mercant; Societat Espanyola de Maquinistes Navals ; Associació de Capitans i Oficials de la Reserva Naval; Col·legi d'Agents de Duanes ; Refugi Naval; el Director de la Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis.

L'Inspector de Costa de la Caixa Central de Crèdit Marítim.

El Director de l'Escola Oficial de Nàutica com Director Tècnic.

El dia 2 de desembre de 1929 a la Sala de sessions de la Diputació Provincial de Barcelona, el Director General de Navegació va presidir la reunió dels delegats de les Entitats a les quals s'havia concedit representació en la Junta i va encoratjar-los per dotar a la Marina Mercant d'un gran Centre Cultural en el principal port de la Península.

El R. D. de creació confia a la Junta, com acabem de llegir, l'organització, sosteniment i administració de les ensenyances marítimes que s'instal·lessin en les dependències de l'edifici, però res consigna referent a qui ha de cuidar de la construcció de

Façana posterior

l'edifici, i resoldre les incidències que poguessin presentar-se. La Junta volgué aclarir-ho i a la sessió següent, en la qual el President donà possessió de les Vocalies als delegats designats per les Entitats, es plantejà aquesta qüestió, la qual fou resolta per R. O. del dia 10 del mateix mes de desembre, atorgant noves facultats a la Junta.

Aquesta R. O. diu:

«1.º Que la Junta del Patronato creada por dicha Real disposición (la de 14 noviembre) tenga además de las funciones que ésta le encomienda, la de organismo ejecutivo que por delegación mía (del Ministro) pueda realizar inmediatamente el proyecto aprobado y, primordialmente, el de construcción del edificio para la Escuela Oficial de Náutica.

»2.º Este Ministerio pondrá a su disposición de manera regular los fondos de que ya disponga para dicho fin, debiendo requerir la Junta hagan lo mismo aquellas Entidades o Corporaciones que tengan ya consignadas atenciones para el mismo objeto.

»3.º La ya referida Junta procurará proporcionarse el complemento de los fondos que fueran necesarios para la realización del proyecto y cuidará de que su ejecución sea lo más rápida y perfecta posible.»

La Junta de Patronat tenia des d'aquell moment dues missions concretes i terminants.

a) Organitzar, regir i administrar les ensenyances marítimes complementàries.

b) Realitzar el projecte aprovat, de construcció de l'edifici procurant-se els cabals necessaris complementaris.

Com és lògic, la Junta començà a dedicar llur activitat a la segona de les indicades missions, la qual, sens dubte, era la que devia originar la indicada primerament.

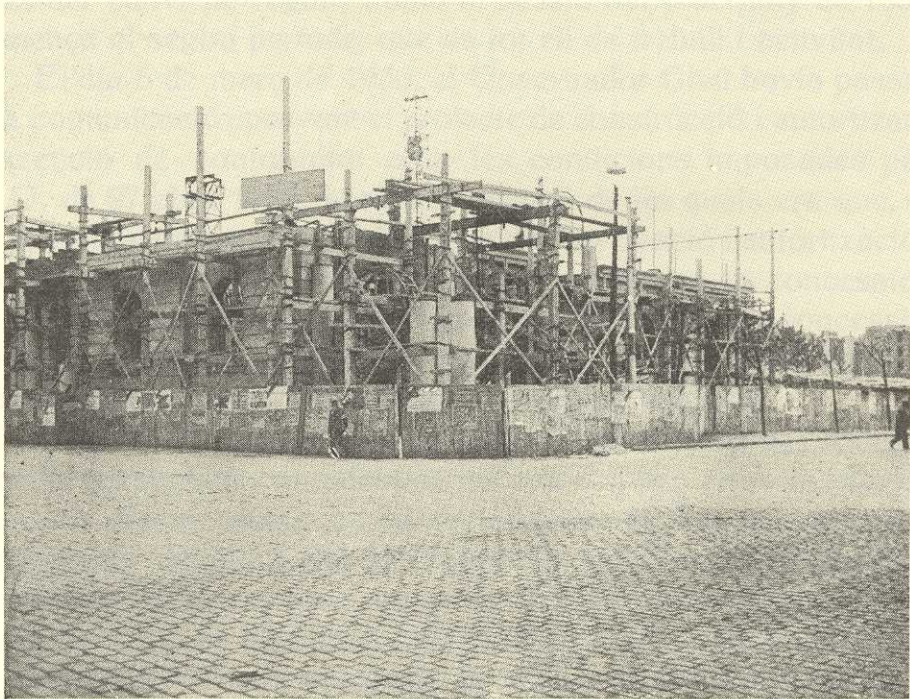
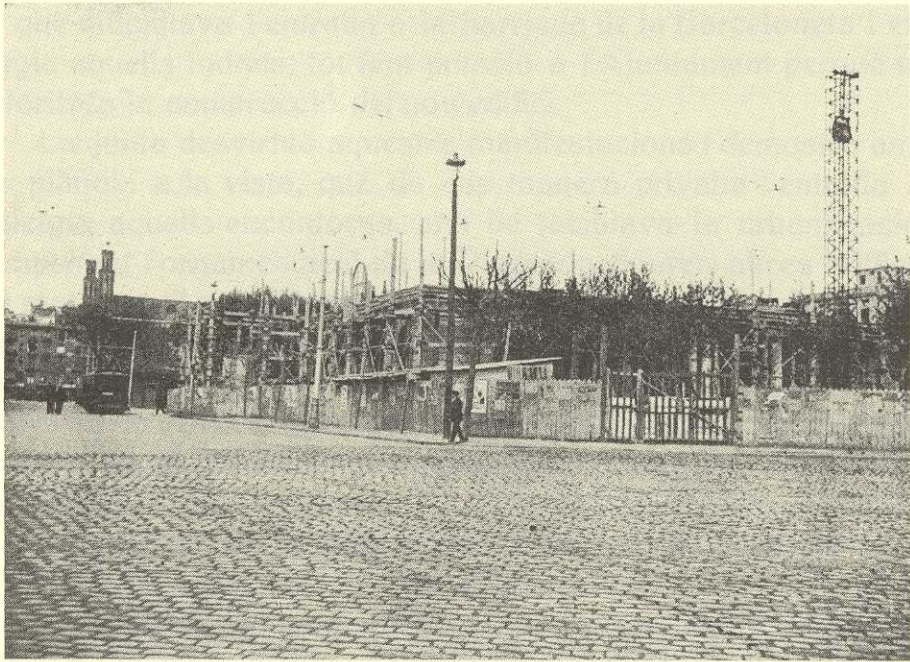
ACTUACIÓ DE LA JUNTA DE PATRONAT

L actuació de la Junta pot, de fet, dividir-se en dos períodes : des de la creació fins a juny de 1930, i l'altre d'aquesta data, fins a l'actualitat.

El primer període, si bé de curta duració, fou el més crític per a la vida de l'organisme. D'una banda les dilacions i entrebancs que anaven trobant-se en la tramitació dels tres expedients a què donà lloc la cessió del solar, en quals expedients la intervenció de la Junta fou nul·la, ja que era qüestió a resoldre directament entre els Ministeris de Foment i Marina; i per altra part, l'enfonçament de la Dictadura, amb la següent modificació dels representants de l'Ajuntament i Diputació a la Junta, retardà l'actuació d'aquesta, fins que els nous representants es capacitaren de la finalitat del projecte i de la necessitat de què arribés a ésser una realitat l'Institut Nàutic.

La Junta de Patronat en aquest període celebrà tres sessions —6 desembre 1929; 25 gener i 28 abril 1930— en les quals si bé el Director Tècnic Sr. Bullón donava com a cosa resolta la construcció de l'edifici, instant la seva execució immediata, la Junta desconeixia les seves atribucions (Acta del 6 desembre), ignorava la quantia de les subvencions amb què podria comptar per portar a terme llur comés (Acta 25 gener), i es trobà paralizada per la caiguda de la Dictadura i entrada de nous elements a la Junta (Acta 28 abril).

A l'acabament d'aquest període fou quan s'inicià la tendència a canviar de lloc l'emplaçament de l'Institut sota pretext

Vistes de l'edifici en construcció, 12 febrer 1931

de què dificultava l'entrada a la barriada de la Barceloneta i enlletgia aquells indrets, tot fent pressió a l'Ajuntament perquè no autoritzés la construcció del nou edifici.

La Junta desvirtuà aquestes manifestacions i demostrà amb els plànols a la vista, que de cap manera privava l'entrada ni enlletgia aquells encontorns, ans bé facilitava la urbanització, completant l'ornamentació de la Plaça on figuren altres edificis del mateix estil neo-clàssic; essent el terreny propietat de l'Estat, no podia legalment impedir-se que aquest hi construís, a l'igual que l'Ajuntament no pot impedir que la Junta del Port, en els terrenys de la zona a ella afecta, realitzi les construccions necessàries a les seves exigències portuàries; endemés, la Junta de Patronat no tenia opció per triar el terreny on edificar, ja que el R. D. de creació de la Junta marca l'obligació de construir l'edifici en aquest solar i no en cap altre.

Afortunadament pogueren ésser vençudes totes les dificultats filles del canvi de règim, i amb la sessió del 6 de juny de 1930 comença el segon període, que és tot ell de treball i activitat.

El dia 6 de març de 1930, el Governador Civil havia passat una comunicació aprovant el projecte de construcció i autoritzant l'execució de conformitat amb les condicions imposades per R. O. de 27 abril 1929, la més important de les quals era que, si en el termini de sis mesos, des de la de l'aprovació i autorització, no es començava a construir l'edifici, caducava la concessió.

La proximitat de la data en què hauria caducat la concessió obligà a la Junta a activar els tràmits necessaris, redactant les Bases pel Concurs, convocant-lo i fent l'adjudicació.

A la sessió del 6 de juny de 1930 el representant de l'Ajuntament fa les següents manifestacions que consten en Acta: «existían, en efecto, antes en el Ayuntamiento dos encontrados pareceres y debido a ello se requirió la opinión del Negociado de Obras Públicas, pero en vista del Dictamen favorable de dicha Sección, se ha optado por ratificar el acuerdo del anterior Ayuntamiento y dejar aprobado de nuevo por el actual, la can-

tividad de doscientas mil pesetas de subvención por parte del Municipio, pero que él hace la manifestación de que el Ayuntamiento desearía que por ahora sólo se construyese el edificio principal destinado en primer término a Escuela de Náutica.»

La Junta, amb ample esperit de concòrdia, acceptà la proposta del representant de l'Ajuntament i decidí construir únicament el cos principal de l'edifici per destinar-lo a Escola de Nàutica i a l'obra cultural del Patronat.

DESIGNACIÓ DE COMISSIONS

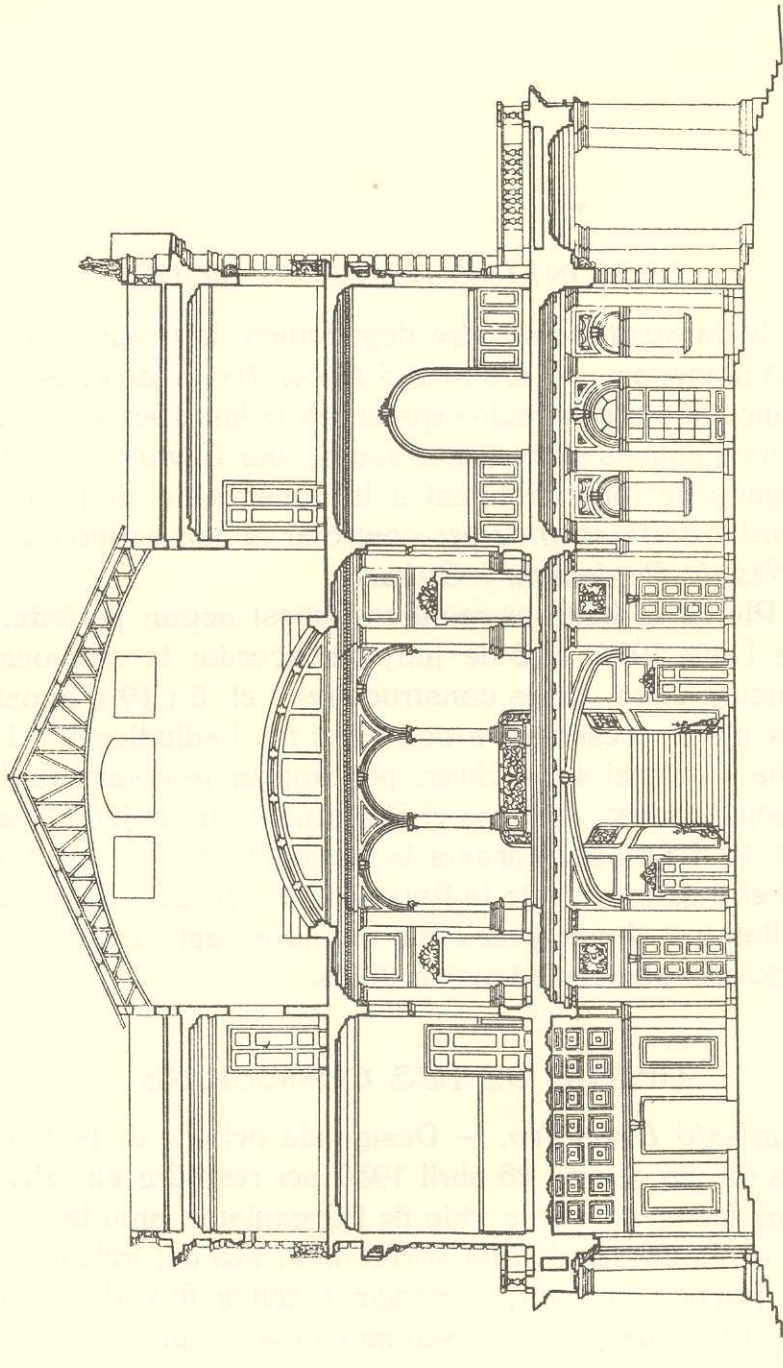
La Junta, per tal d'atendre degudament la tasca a ella confiada, ha nomenat: una *Comissió Executiva*, a càrrec de la qual quedà vinculada la delegació expressa de la Junta per la realització immediata d'aquells afers més urgents; una *Comissió d'Obres*, encarregada de tot lo referent a la construcció de l'edifici; la *Comissió Administrativa* per controlar la part econòmica i les *Ponències de Reglament i Cultura*.

El Ple de la Junta es reuní en aquest segon període, tres vegades l'any 1930: el 6 de juny per acordar la convocatòria del Concurs entre cases constructores i el 5 i 19 d'agost per obrir els plecs presentats a concurs i fer l'adjudicació. L'any 1931 s'ha reunit: el 4 de febrer, per ampliar la contracta de les obres adjudicades; aprovar el Reglament de la Junta i altres afers; el 10 d'abril per aprovar la liquidació de les obres efectuades i el 8 de juny sota la Presidència del que ho és de la Generalitat per donar possessió als nous representants de les Corporacions oficials administratives.

GESTIÓ DE LES COMISSIONS

Comissió Executiva. — Designada pel Ple de la Junta en sessions del 25 gener i 28 abril 1930 per resoldre els afers urgents i poder atendre a la vida de l'Organisme amb la màxima eficàcia, és la que, de fet, ha portat tot el pes del treball.

No pogué, amb tot, començar a actuar fins el 7 de juliol de 1930, integrada pels representants de la Diputació i l'Ajunta-

Secció transversal

ment i els Vocals representants de la Cambra de Comerç Sr. Monagal, de la Junta del Port Sr. Bono, del Refugi Naval Sr. Tintoré i de la Associació de Capitans de la Reserva Naval Sr. Núñez, sota la Presidència del de la Junta i en la pròpia sessió, per delegació expressa del Ple aprovà les Bases de Concurs; es feu càrrec de les subvencions cobrades, i endemés té la missió de fiscalitzar i aprovar l'actuació de les diferents Comissions i Ponències.

Comissió d'Obres. — Ha dedicat una constant intervenció a la fiscalització de les obres que es realitzen per construir l'edifici. Al donar compte de les incidències ocorregudes en la construcció, és on podreu apreciar amb detalls tot el treball realitzat.

Va ésser creada per acord del Ple de la Junta el 6 de juny 1930 i quedà integrada pels vocals Srs. Massot, Bosch i Bono.

Comissió Administrativa. — Per tal d'administrar amb el major encert els cabals de la Junta de Patronat, en sessió del 5 d'agost 1930 la Comissió Executiva designà al Srs. President i Tresorer, perquè junt amb el Caixer constituïssin la Comissió Administrativa, a càrrec de la qual quedà tot lo referent al cobrament de subvencions, donatius i pagaments.

A indicacions del President Sr. Maluquer i Viladot, la Comissió obrí, a nom de la Junta de Patronat, un compte d'estalvi a la Caixa Provincial d'Estalvis on s'han anat ingressant les quantitats rebudes.

Amb el rèdit que aquestes quantitats dipositades ha produït (segons el Balanç presentat ascendeix a 14,230'47 pessetes), s'ha pogut atendre a les despeses administratives i d'organització, sens mermar l'import de les subvencions rebudes per la construcció de l'edifici.

La Comissió Administrativa ha procurat posar la màxima cura en llur tasca, tenint la satisfacció de presentar una liqui-

dació en la qual consta clarament detallada la forma amb què ha complert la missió que li ha estat confiada. Puntualment s'han pagat al contractista les liquidacions que ha presentat.

S'ha de fer constar la tasca de la Comissió en lo referent a recaptar ingressos per atendre a les necessitats de la Junta.

Al constituir-se aquesta, sols disposava de 315,000 pessetes donades per l'Escola de Nàutica del seu fons de «Material» i existia l'acord pres per l'Ajuntament de la Dictadura de subvenció de 200,000 pessetes, però que la caiguda d'aquesta feia possible fos anul·lat.

La Direcció General de Navegació pel novembre de 1930, envià 110,000 pessetes per mediació de l'Escola de Nàutica, oferint-ne 75,000 més per completar d'aquesta manera les 500,000 ofertes.

A l'ocupar la Presidència de la Diputació el Sr. Maluquer i Viladot, i per tant la d'aquesta Junta de Patronat, res s'havia consignat en Pressupostos Provincials com a subvenció i les mides de rigurosa economia que tingué que imposar-se la Corporació Provincial feien creure que la Diputació no podria aportar cap quantitat en concepte de subvenció. La ferma i decidida voluntat del Sr. President pogué vèncer tots els obstacles i prèvia una moció que dirigí a la Comissió Provincial, conseguí que en els pressupostos hi figurés la consignació per atorgar la subvenció de 200,000 pessetes.

L'Ajuntament de Barcelona que substituï al de la Dictadura, esvàides les campanyes que es feren contra la construcció de l'edifici allí on estava disposat es construís, prengué l'acord, després de fonamentats dictàmens, de mantenir la subvenció votada per l'anterior Ajuntament, si bé les dificultats econòmiques no permeteren fer efectiva tot seguit l'entrega; pel gener d'enguany va entregar 100,000 pessetes i en els moments actuals ha senyalat dia per entregar 50,000 pessetes més.

La Generalitat de Catalunya al constituir-se en abril d'enguany, es feu càrrec de les obligacions de la Diputació Provincial i el President Sr. Macià, a l'imposar-se de la importància que per Catalunya representa el funcionament de l'Institut Nàutic ha estat el més entusiasta defensor i ha conseguit que, malgrat la penúria econòmica de la Generalitat entregués aquesta 100,000 pessetes a compte de les 200,000 consignades per la Diputació de Barcelona.

La Cambra de Comerç i Navegació oferí una subvenció de 70,000 pessetes per contribuir a les despeses de construcció, continuant així la tradició de l'antiga Real Junta Particular de Comerç que tant de lligam tingué amb l'Escola de Nàutica de Barcelona.

Els Navil·lers de Barcelona han ofert decorar pel seu compte la gran Sala d'Actes de l'edifici, com homenatge de les classes mercantils al centre cultural que dóna vida científica als marins mercants.

La Comissió Administrativa continua gestionant el cobrament de les subvencions ofertes i procura cercar nous ingressos que proposarà a la Junta en moment oportú.

Ponència del Reglament.—El R. D. de creació de la Junta de Patronat disposa que al constituir-se redactarà el Reglament pel qual ha de regir-se. Si bé és veritat que en les primeres sessions, per incidència, es parlà de redactar el Reglament, lo cert és que fins a la sessió del 6 de juny 1930 no fou designada la Ponència composta pels Srs. Jansana, Núñez, Dabón, Gómez i Bullón. El 25 de novembre la Ponència va donar per acabada la tasca i el Sr. President envià a cada Vocal un exemplar del Projecte presentat per la Ponència amb prec de què després d'estudiar-lo manifestés les modificacions que al seu entendre calia introduir i el 4 de febrer d'aquest any, en sessió plenària, després de llarga i detinguda deliberació va ésser aprovat el Reglament de la Junta.

Ponència de Cultura.—Una de les tasques encomanades a la Junta de Patronat i consignada en el R. D. de creació és la de «organitzar, regir i administrar les ensenyances marítimes complementàries» que cregui convenient implantar.

Encarrilades definitivament les tasques constructives de l'edifici social, la Junta procurarà donar compliment a aquesta altre missió i per tal de fer obra positiva designà en sessió del 2 d'octubre 1931 una Ponència de Cultura per preparar la tasca d'ensenyament que l'Institut ha de realitzar.

La Ponència, integrada pels Srs. Gassol, Comas, Bono, Garcías i Condeminas, en les distintes reunions que ha celebrat per donar compliment a l'encàrrec rebut, ha formulat un complet pla d'ensenyaments.

La Ponència fa constar en el Dictamen la diferent actuació a seguir per l'Escola Oficial de Nàutica i per la Junta de Patronat. Actuació paral·lela i no d'absorció.

La missió cultural de l'Escola és, i continuarà essent, la de formar Pilots i Maquinistes Navals amb caràcter oficial, segons els ensenyaments que per aquesta classe d'estudis està establert per totes les Escoles de Nàutica d'Espanya; la Junta de Patronat no intervindrà en res ni per res en la formació cultural d'aquests alumnes, ni en l'organització i funcionament de l'Escola. Amb tot, és possible demani la cooperació dels Professors de l'Escola al portar a la pràctica el pla d'ensenyaments que ha formulat.

Per tenir idea clara del treball realitzat per la Ponència, res millor que poder llegir-lo íntegrament i per ço es copia a l'Apèndix.

Amb el Pla d'ensenyaments, la Ponència planeja el funcionament del Museu Marítim, tan indispensable si es vol recollir el record de la gloriosa marina catalana i tan útil per mostrar als estudiosos les diferents característiques que la navegació presenta en el transcurs dels temps.

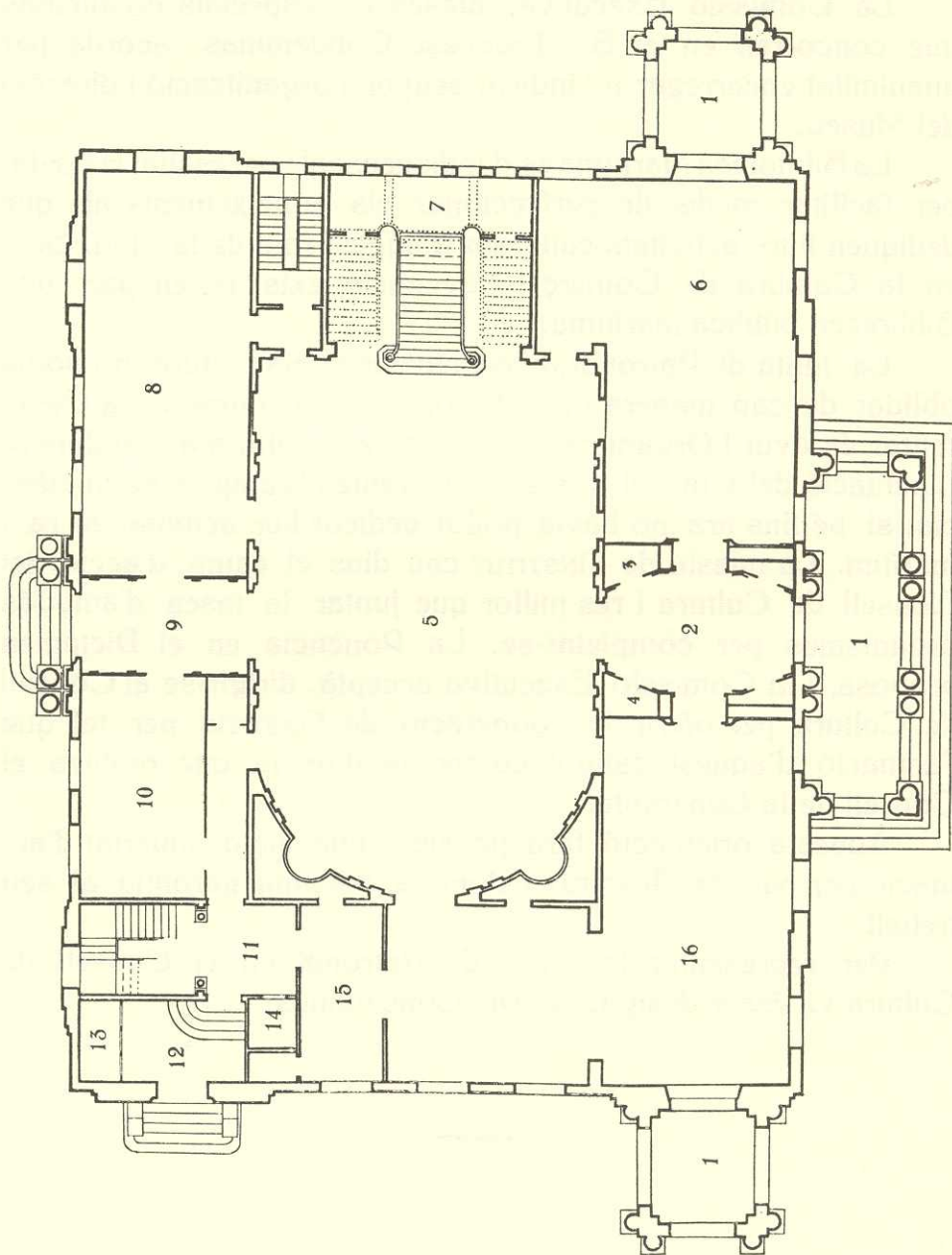
La Comissió Executiva, ateses les especials condicions que concorren en el Sr. Francesc Condeminas, acordà per unanimitat encarregar a l'indicat senyor l'organització i direcció del Museu.

La Biblioteca Marítima és d'indispensable necessitat crear-la, per facilitar medis de perfeccionar els coneixements als que dediquen llurs activitats culturals a aquest ram de la vida. Sols en la Cambra de Comerç i Navegació existeix, en part, una Biblioteca pública marítima.

La Junta de Patronat a l'organitzar el pla cultural no podia oblidar de cap manera que el Consell de Cultura de la Generalitat és avui l'Organisme Superior de la cultura a Catalunya. L'actuació del Consell s'estén a diferents branques de la ciència, si bé fins ara no havia pogut dedicar llur activitat al ram marítim. La missió de l'INSTITUT cau dins el camp d'acció del Consell de Cultura i res millor que juntar la tasca d'ambdós organismes per completar-se. La Ponència en el Dictamen proposà, i la Comissió Executiva acceptà, dirigir-se al Consell de Cultura per oferir la cooperació de l'INSTITUT per tal que l'actuació d'aquest estigui compresa dins la que realitza el Consell de la Generalitat.

Aquesta orientació farà possible una major llibertat d'actuació per part de l'INSTITUT i dóna la màxima garantia al seu treball.

Per representar la Junta de Patronat en el Consell de Cultura va ésser designat el Dr. Condeminas.

PLANTA BAIXA

- 1, Pòrtics; 2-9-12, Vestíbul; 3 13, Porteria; 4, Telèfon; 5, Gran Hall; 6, Biblioteca;
 7, W-C. i Lavabo; 8, Aula Taller Maquinària; 10, Sala de Capitans i Maquinistes;
 11, Vestíbul interior; 14, Ascensor; 15, Taller del Museu; 16, Museu

CONSTRUCCIÓ DE L'EDIFICI

Exposada l'actuació que la Junta ha tinguda des de la seva creació fins al moment present, és arribada l'oportunitat de parlar en detall de la construcció de l'edifici.

El solar on s'edifica.—Al començament d'aquesta Memòria hem fet indicació de la tramitació que seguí la cessió del solar; però com la Junta de Patronat fou creada i començà a actuar cap a l'acabament de la indicada tramitació res podem ressenyar referent a aquesta.

La Junta de Patronat a l'ésser creada no rebé pas la missió de gestionar la concessió d'un solar on edificar, sinó que se li senyalà lloc determinat on construir l'edifici.

La cessió definitiva del solar no tingué lloc fins el 17 de juliol de 1930 mitjantçant una Acta firmada pels delegats de la Junta del Port i els del Ministeri de Marina.

El projecte d'edifici.—El Ministeri de Marina autoritzà a la Direcció de l'Escola de Nàutica per construir a Barcelona un nou edifici i aquesta confià la confecció del projecte i plànols als Arquitectes Srs. Vilaseca i Florensa, qual treball fou després aprovat pel Ministeri.

L'edifici consta de planta baixa, dos pisos i un soterrani pels serveis de calefacció i demás indispensables. L'entrada a la planta baixa pot efectuar-se pel Pòrtic central, passant pel Vestíbul al gran Hall o per les portes laterals, d'una de les quals naix l'escala que comunica a les aules dels diferents pisos, i de l'altre arranca la destinada al servei de l'edifici.

L'Hall central, d'una grandiositat majestuosa, està resguardat per una artística claraboia a l'altura superior de l'edifici. Les galeries de cada pis que donen al Hall, estan protegides per artístiques baranes de ferro. Del Hall arranca una monumental Escala d'Honor que condueix a les dependències principals de l'edifici i apareix ornamentada per una vidriera artística que reproduceix un típic galió espanyol.

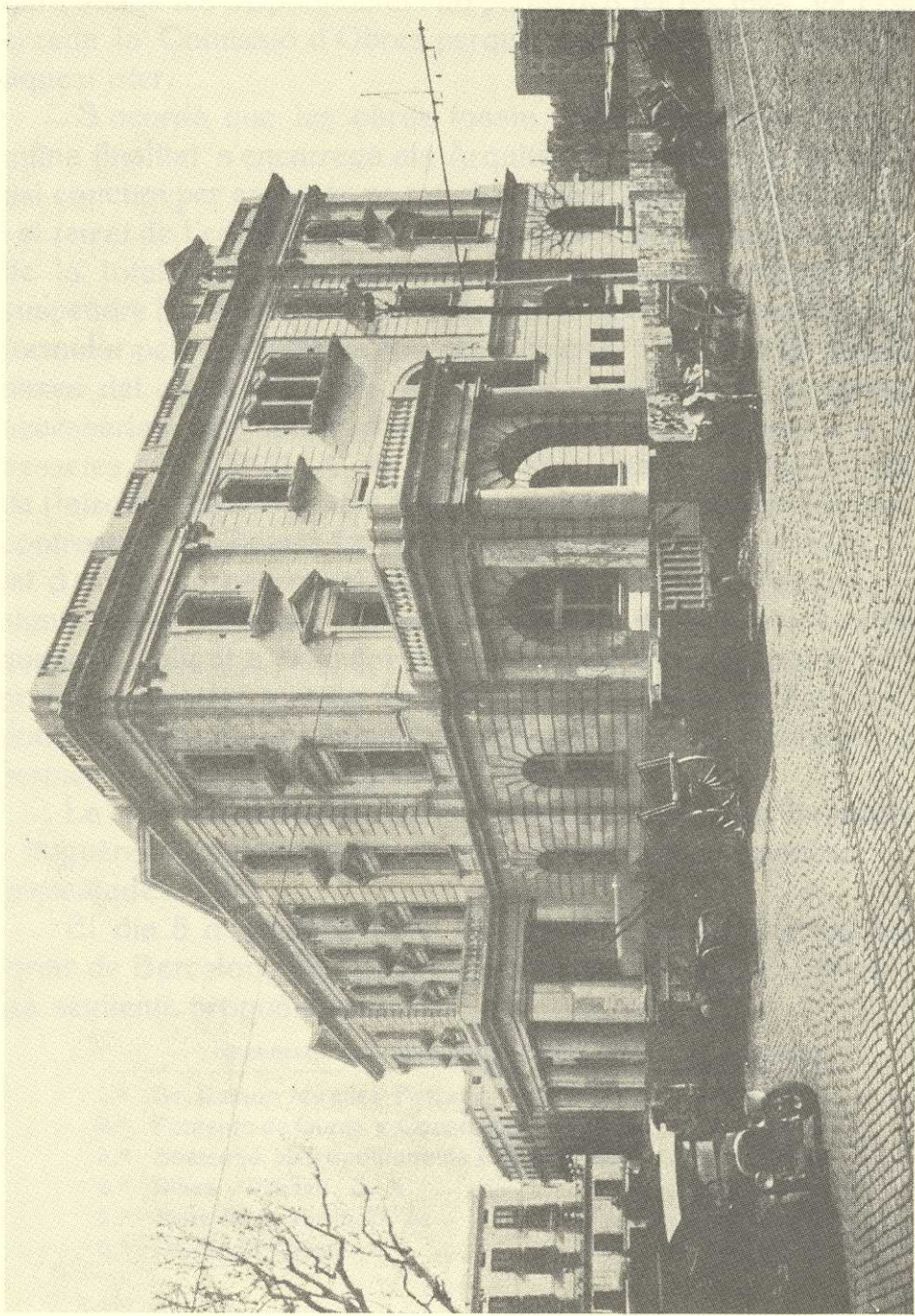
La distribució de locals a les diferents plantes, pot apreciar-se degudament amb l'examen dels plànols que s'acompanyen.

L'indret on es construeix l'edifici és el més ric de la nostra ciutat en monuments d'últims del segle XVIII i començaments del XIX, tota vegada que a la mateixa plaça hi ha: la Llotja, admirable edifici neo-clàssic, amb tota la formosa perfecció de detalls del Lluís XVI francès; l'antiga Duana, del Comte de Roncali, d'estil més lliure i italianitzat, però d'un motlluratge finíssim i elegant amb estucats acolorits; les cases de lloguer anomenades d'En Xifrà i d'En Collaso, veritables models d'arquitectura sòbria i digne, i finalment la gràcil font neo-clàssica a honor del Marquès de Campo Sagrado.

Destinat l'edifici de l'Institut a formar un conjunt armònic amb els indicats monuments, els Arquitectes s'han inspirat en aquest estil no tan sols en lo que fa referència les façanes a quatre vents, sinó que fins en algunes decoracions interiors de les principals dependències.

La Junta de Patronat a l'ésser creada es trobà, doncs, amb un solar on devia construir un edifici quals plànols estaven confeccionats i aprovats, i sols tenia l'obligació d'executar.

Adjudicació de les obres. — La Junta, com hem indicat abans, accedí a la petició del representant de l'Ajuntament de no construir, de moment, més que la part central de l'edifici, deixant per altres circumstàncies la construcció dels cossos laterals destinats a Refugi Naval, Internat, Escoles primàries del Pòsit Marítim, etc.

INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA : Vista de les obres de l'edifici, 15 febrer 1932

Pres l'acord de construir sols l'edifici central, ja que per altra banda les disponibilitats no permetien fer res més, va ésser creada la Comissió d'Obres perquè cuidés de tot lo referent a aquest afer.

S'acordà que les obres fossin tretes a concurs lliure, a quina finalitat s'encarregà als Arquitectes redactessin les bases del concurs per executar no tot el projecte, sinó sols les façanes i el terrat de l'edifici, en espera de què la Junta pogués disposar de la totalitat de les subvencions ofertes i no tingués que suspendre les obres contractades. El projecte i pressupost total formulat pels Arquitectes fou de pessetes 1.178,759'85 i en les bases del concurs només es prevèia l'adjudicació de partides necessàries per cobrir d'aigües l'edifici, qual import era de pessetes 615,172'31. Com sia que amb tota seguretat la Junta de Patronat, abans de què fossin totalment executades les obres contractades, s'hauria fet càrrec de les subvencions ofertes, per tal d'evitar un nou concurs entre cases constructores, es consignà en les bases del concurs la clàusula de què el contratista quedava obligat a executar la resta de les obres figurades en el projecte, amb les mateixes condicions, si la Junta de Patronat li donava ordre de continuar-les. Aquesta clàusula previsorà ha permès en l'actualitat poguer fer l'adjudicació total.

La convocatòria del concurs fou anunciada en la premsa i tinguèrem la satisfacció de què fossin sis les proposicions presentades.

El dia 5 d'agost de 1930, davant el Degà del Col·legi Notarial de Barcelona Sr. Par, s'obriren els plecs que contenien les següents proposicions:

	OFERBIXEN EXECUTAR LES OBRES	PESETES
1. ^a	Sr. Ramon Miralles Ferran	541,371'31
2. ^a	Fomento de Obras y Construcciones, S. A. . .	536,491'78
3. ^a	Sociedad Metropolitana de Construcción. . .	538,778'35
4. ^a	Ribas y Pradell, S. A.	572,110'25
5. ^a	Material y Obras, S. A.	504,000'00
6. ^a	Dr. Emili Closa	547'000'00

Aquestes proposicions foren entregades als Arquitectes, per tal que tècnicament informessin la que podia ésser acceptada, i el dia 9 d'agost dictaminaren que, al seu criteri, procedia fer l'adjudicació del concurs a favor de la casa Material i Obres, S. A., que oferia una rebaixa d'un 18 per 100 sobre la quantitat pressupostada.

La Comissió d'Obres acceptà la proposta dels Arquitectes i presentà Dictamen al Ple de la Junta, proposant l'adjudicació en la forma indicada pels Arquitectes, qual Dictamen fou acceptat en sessió del 19 d'agost, facultant ampliament al senyor President per firmar, en nom de la Junta de Patronat, l'escriptura d'adjudicació. El dia 19 de setembre, després de prestada per la casa adjudicatària la fiança convenient, va firmar-se l'escriptura davant el Notari Sr. Par.

Efectuat el replanteig el dia 5 de setembre, van començar les obres el primer d'octubre següent, les quals continuen sense interrupció.

Canvi de distribució de locals. — Des què començaren les obres fins al mes d'abril de 1931 poca fou la tasca de la Comissió, ja que anà executant-se sota la intervenció personal del Director Tècnic Sr. Bullón i lo contractat era únicament, com s'ha indicat, la construcció de les façanes.

A mida que anà adelantant l'obra i es feren efectives les subvencions ofertes, cregué la Comissió d'Obres convenient preparar l'adjudicació de noves partides del pressupost, però examinà detingudament el projecte i comprengué la necessitat imprescindible d'introduir variacions en la distribució de locals si es volia que l'edifici respongués a la finalitat perquè era ideat. Aquest desig unànim de la Comissió coincidí amb el canvi de Director Tècnic i des d'aquest moment la Comissió actuà assumint la total inspecció efectiva.

La Comissió examinà, junt amb les Arquitectes, els plànols de l'edifici, en els quals sols s'assignava lloc per quatre

aules: la de dibuix s'instal·lava a l'entrada de l'edifici a planta baixa, sens llum suficient; el Museu, base importantíssima de l'INSTITUT, quedava al primer pis en forma difícil d'ésser visitat; la Secretaria i l'Arxiu de l'Escola eren desarticulades de la Direcció i Sala de Professors; endemés no s'indicava lloc per la Junta de Patronat i la meitat de l'àrea del primer pis quedava destinada a habitacions particulars de la Direcció de l'Escola.

Aquesta distribució de locals sacrificava la utilitat de l'edifici en forma que els alumnes de l'Escola no haurien disfrutat de les comoditats requerides i l'INSTITUT s'hauria vist privat de instal·lar els seus ensenyaments.

El nou Director de l'Escola de Nàutica manifestà que per facilitar l'ampliació del nombre d'aules i millorar la instal·lació dels serveis de l'edifici, podrien ésser suprimides les habitacions que en els plànols es destinen al Director de l'Escola.

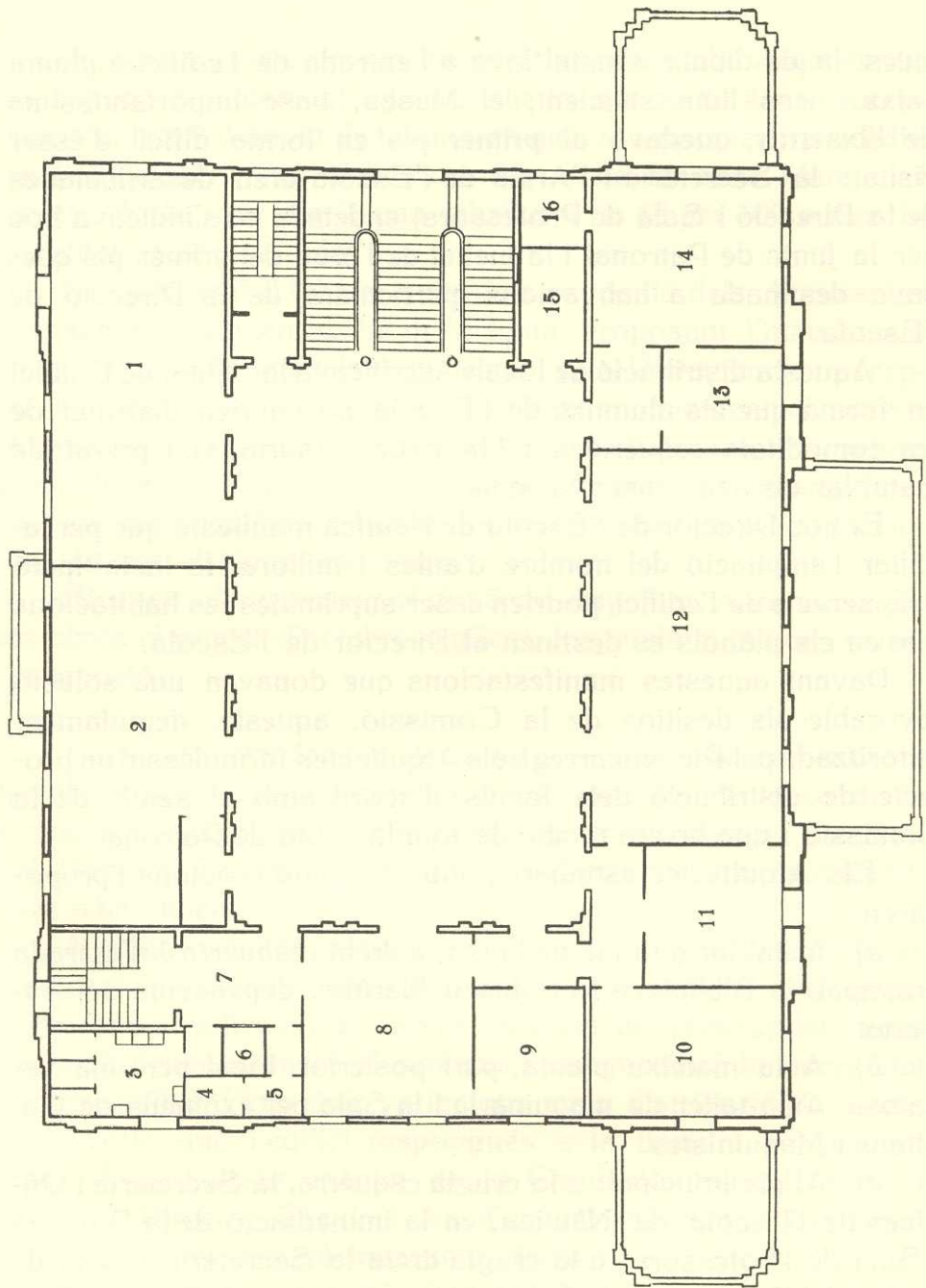
Davant aquestes manifestacions que donaven una solució favorable als desitjos de la Comissió, aquesta, degudament autoritzada pel Ple, encarregà als Arquitectes formulessin un projecte de distribució dels locals d'acord amb el sentir de la Comissió i que ho era també de tota la Junta de Patronat.

Els Arquitectes estudiaren aquestes modificacions i proposaren:

a) Instal·lar a la planta baixa, a dreta i esquerra de l'entrada principal, la Biblioteca i el Museu Marítim, dependents del Patronat.

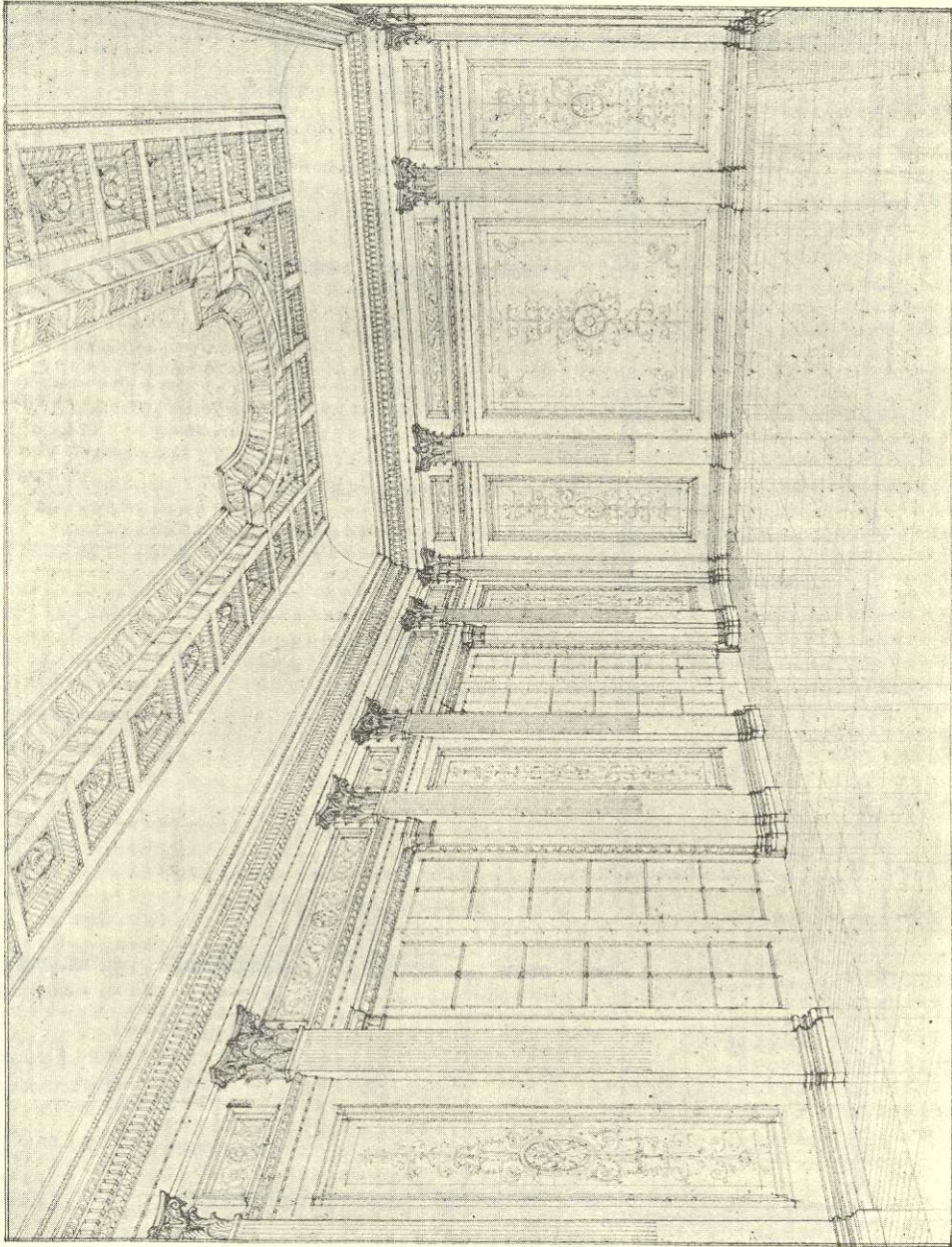
b) A la mateixa planta, part posterior: local per una espaiosa Aula-taller de maquinària i la Sala per exàmens de Capitans i Maquinistes.

c) Al pis principal: a la crugia esquerra, la Secretaria i Oficines de l'Escola de Nàutica, en la immediació de la Direcció i Sala de Professors; a la crugia dreta la Secretaria i Sala de Juntes del Patronat. A la façana posterior, dues Aules amb llurs corresponents departaments d'instrumental.

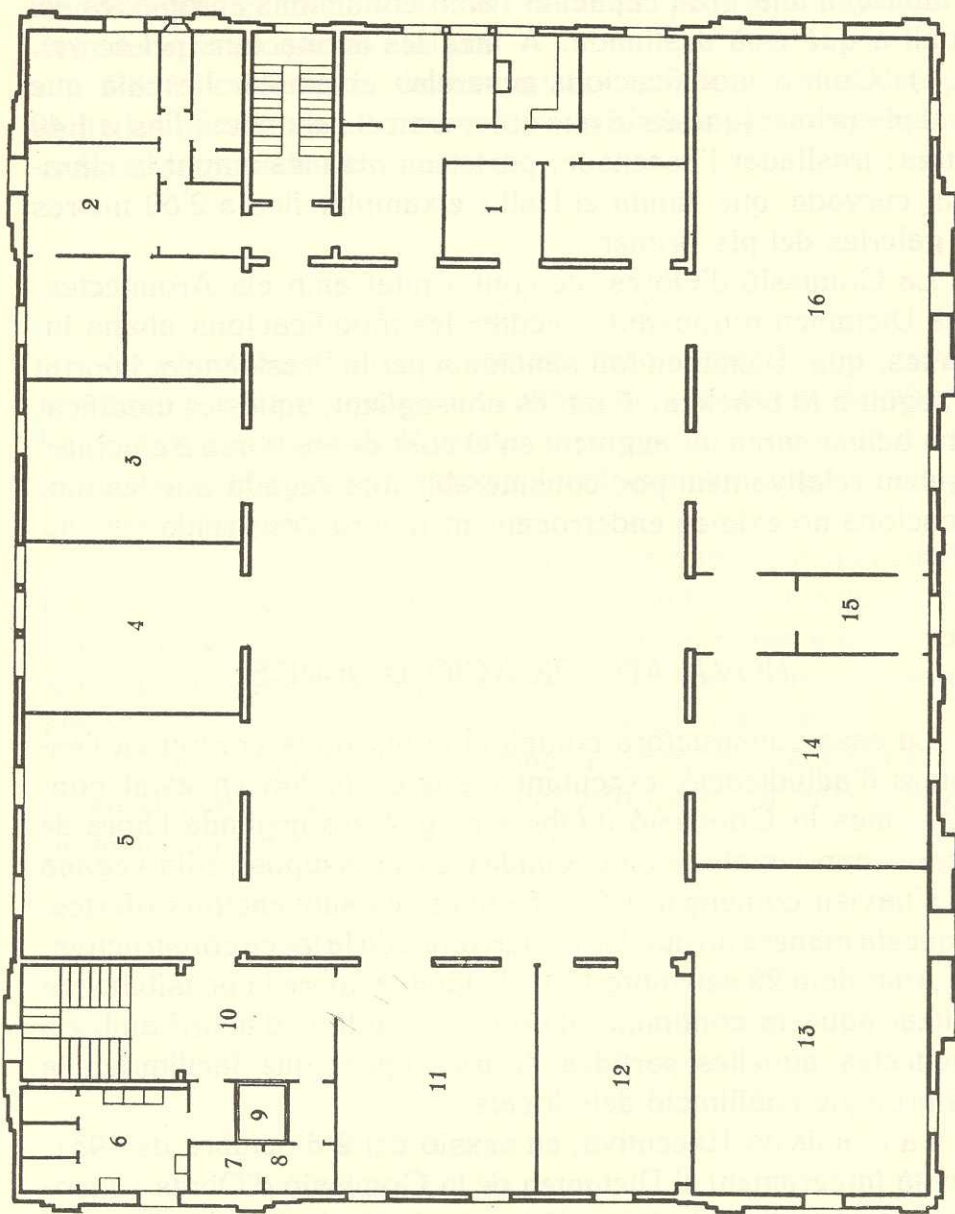

PLANTA PRINCIPAL

1-2, Aules; 3-4-5-6, W.-C. i Lavabo; 7, Vestíbul; 8, Oficines de Secretaria (Escola);
 9, Despatx Sr. Secretari (Escola); 10, Sala de Professors (Escola); 11, Despatx Senyor
 Director (Escola); 12, Sala d'Actes; 13, Secretaria Patronat; 14, Sala de Juntres;
 15, Consergeria; 16, Arxiu Patronat

Sala d'Attes

PLANTA PRIMER PIS

1-2, Habitacions Conserge i Porter; 3-4-5-11-12-13-14-16, Aules; 6-7-8, W.-C. i Lavabos
 9, Ascensor; 10, Vestíbul; 15, Quarto Material

d) Al pis primer: distribuir l'àrea en set Aules a més de la de dibuix, d'una gran capacitat i amb condicions apropiades pel treball a què està destinada. A més les habitacions pel servei.

e) Com a modificacions generals: eixamplar l'escala que va al pis primer (que és la que utilitzaran els alumnes) fins a 1'40 metres; traslladar l'ascensor; portar un pis més amunt la clara-boia curvada que limita el Hall i eixamplar fins a 2'50 metres les galeries del pis primer.

La Comissió d'Obres, de conformitat amb els Arquitectes, donà Dictamen proposant executar les modificacions abans indicades, qual Dictamen fou sancionat per la Presidència, i portat tot seguit a la pràctica. Com és consegüent, aquestes modificacions ocasionaren un augment en el cost de les obres a efectuar, augment relativament poc considerable tota vegada que les modificacions no exigien enderrocament d'obra construïda.

NOVA ADJUDICACIÓ D'OBRES

La casa constructora complí el compromís contret en l'escriptura d'adjudicació, executant les que l'hi havien estat confiades, mes la Comissió d'Obres cregué era arribada l'hora de portar a cap les altres consignades en pressupost, tota vegada que s'havien començat a fer efectives les subvencions ofertes. D'aquesta manera no quedaria interrompuda la tasca constructiva.

Amb data 22 setembre 1931 dictaminà sobre la possibilitat de realitzar aquesta continuïtat d'obres i escollint, d'acord amb els Arquitectes, aquelles partides de pressupost que facilitarien la més prompte habilitació dels locals.

La Comissió Executiva, en sessió del 2 d'octubre de 1931, acceptà íntegrament el Dictamen de la Comissió d'Obres i encomanà al contratista la immediata execució de les proposades, essent acceptada la comanda i portada a la realització.

La Comissió d'Obres es reuneix cada divendres amb els Arquitectes i examina el treball executat, per tal d'inspeccionar degudament ço que es realitza.

Periòdicament ha dictaminat les relacions valorades presentades per la casa constructora, informant-les abans de procedir al pagament corresponent.

OBSERVATORIS

La importància que els estudis astronòmics i meteorològics han assolit en la preparació científica dels alumnes de nàutica, ha obligat a la Junta de Patronat a pensar en la necessitat d'instal·lar en l'edifici en construcció l'instrumental adequat en condicions apropiades.

A la part superior de l'edifici, i com a motiu ornamental de la façana posterior, s'han construït, seguint l'estil arquitectònic, dues cabines en forma de temples, destinada una a observatori astronòmic, amb la apropiada equatorial, meridiana, telescopis, etcètera, i l'altra pel servei de meteorologia nàutica.

D'aquesta manera els alumnes tindran facilitat de practicar-se en el maneig de l'instrumental y formular la fulla diària de previsió del temps.

TALLER DE MAQUINÀRIA

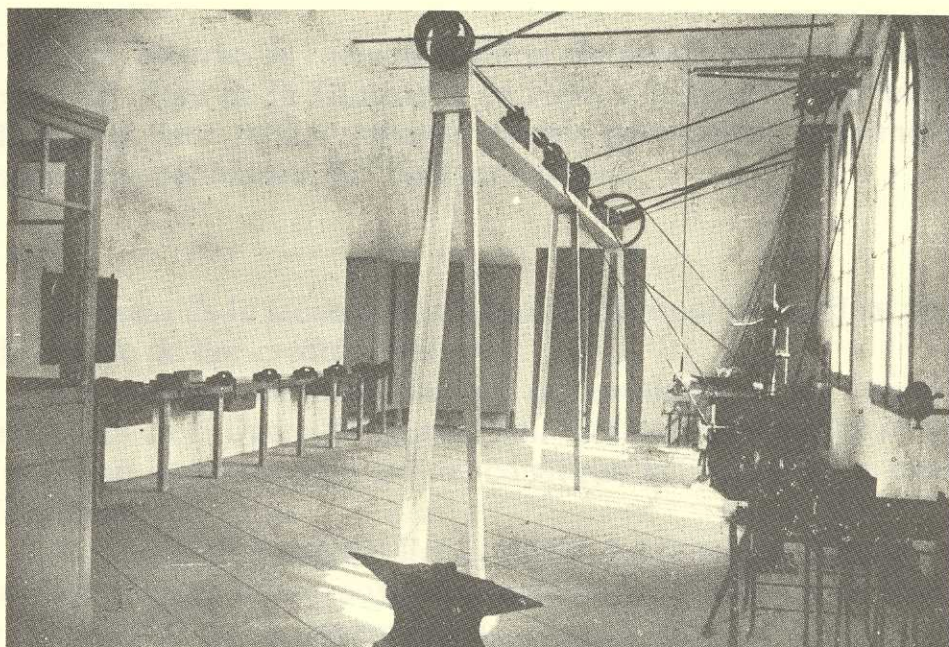
La direcció de l'Escola sollicità de la Junta de Patronat autorització per instal·lar el taller de pràctiques de maquinària en l'edifici, ja que el local on actualment estava instal·lat no reunia cap condició pedagògica ni sanitària. La Junta autoritzà la instal·lació i procurà quedés enllestit el local destinat a Taller. Des de primer de gener funcionarà el taller i els alumnes practi-caran allí sota la direcció del Professor Sr. Lluís Puig, titular de l'Assignatura.

COMPRA DE MODELS DE VAIXELLS

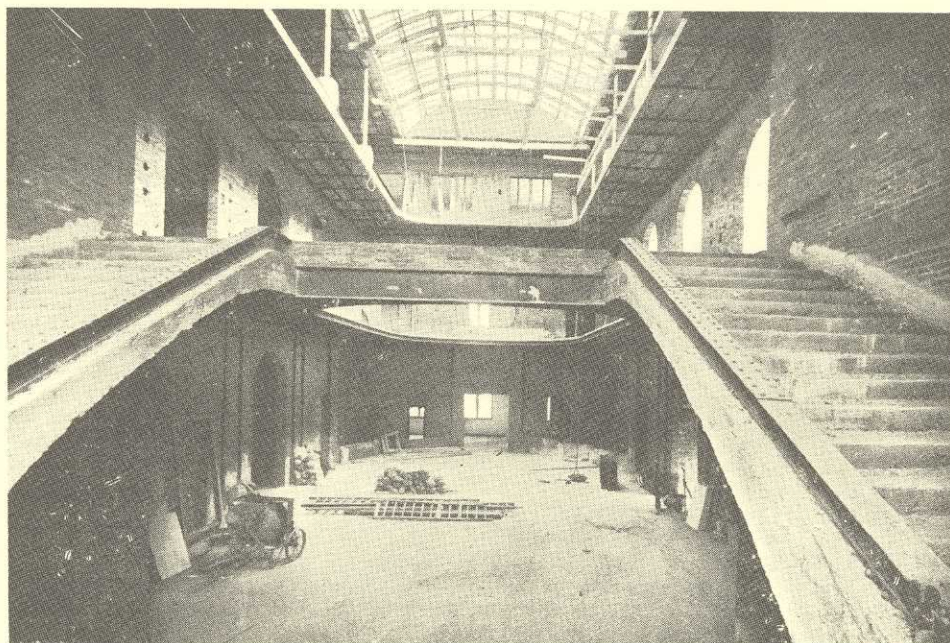
El dia 28 de setembre de 1931 el Director Tècnic Sr. Jaén, presentà a la Junta de Patronat una «Proposició de compra de Models de Vaixells», tot manifestant l'oportunitat de poguer adquirir a bon preu uns models oferts per l'enginyer naval Sr. Jacoby, i que podrien ésser destinats al Museu que la Junta intenta crear.

El Sr. Director Tècnic en llur comunicació especifica les característiques dels models, així com la conveniència de què la Junta accepti l'oferta per les bones condicions econòmiques que faciliten llur adquisició i a més, el venedor ofereix gratuïtament un tercer model si és acceptada la compra.

A la sessió del dia 2 d'octubre fou acceptada la «Proposició de compra» i s'autoritzà al Sr. President per firmar el compromís d'adquisició, lo que efectuà el dia 7 de novembre i des d'aquesta data han quedat els indicats models de propietat de

Aula-Taller de Maquinària

Vista interior de l'edifici, 15 febrer de 1932

l'INSTITUT NÀUTIC. A l'actualitat estan dipositats al Museu Municipal del Parc de la Ciutadella en espera de poder ésser traslladats al nou edifici. Aquests models són, doncs, la primera adquisició pel Museu de l'INSTITUT NÀUTIC.

Aquesta és la tasca que la Junta de Patronat ha realitzat des de la data de llur creació fins avui.

Els diferents membres, que en representació de les entitats indicades en el Decret de creació han format part integrant de la Junta han cooperat amb zel per conseguir la finalitat per la qual fou creada.

La Junta al consignar llur actuació, ho fa en justificació de la confiança en ella depositada i amb la convicció de què l'INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA donarà dies de glòria a la Pàtria.

Barcelona 31 de desembre de 1931.

El Secretari General

FRANCESC DE P. COLLDEFORNS

A P È N D I X

Constitució de la Junta de Patronat

Vice-Presidències, Tresorer

Canvi de Delegats

Creació de la "Generalitat de Catalunya"

Dictamen de la Ponència de Cultura

Actual Junta de Patronat

Comissions permanents

Balanç econòmic

APÈNDIX A

CONSTITUCIÓ DE LA JUNTA DE PATRONAT

Al crear-se la Junta de Patronat, pel R. D. de 14 de novembre de 1929, quedà aquesta integrada pels següents representants :

PRESIDENT

Excm. Sr. D. Josep M. Milà i Camps, President de la Diputació Provincial de Barcelona.

VICE-PRESIDENTS

Primer : *Excm. Sr. D. Josep Monegal i Nogués*, President de la Cambra Oficial de Comerç i Navegació.

Segon : *D. Angel Bono i Cruixent*, Delegat de la Junta del Port.

INSPECTOR DELEGAT

Ilm. Sr. D. Rafel Pérez Ojeda, Comandant de Marina de Barcelona.

VOCALS

D. Antoni Robert, Diputat Provincial, Ponent de Cultura.

D. Josep Ponsà i Gil, Regidor de l'Ajuntament de Barcelona, President de la Comissió de Cultura.

D. Pere Garcías Seguí, Representant de l'Associació de Navil·lers de la Mediterrània.

D. Joan Ferrer i Puig, Id. de l'Associació de Navil·lers i Consignataris.

D. Francesc Condeminas, Id. de l'Associació de Consignataris.

D. Joan Llusa Duran, Id. de la Navegació Lliure Espanyola.

D. Josep M.ª Dabón Carlo, Id. de l'Associació de Capitans i Pilots de la Marina Mercant.

D. Manuel Gómez Martínez, Id. de la Societat Espanyola de Maquinistes Navals.

D. Enric Núñez, Id. de l'Associació de Capitans i Oficials de la Reserva Naval.

D. Ventura Morales Pérez, Id. del Pòsit Marítim.
D. Lluís Gili, Id. del Col·legi d'Agents de Duanes.
D. Alexandre Bosch, Id. de la Cambra Oficial de la Indústria.
D. Joaquim Mª Tintoré, Id. del Refugi Naval.
D. Francesc Moragas i Barret, Director de la Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis.
D. Josep Macau, Inspector a Catalunya de la Caixa Central de Crèdit Marítim.

DIRECTOR TÈCNIC

D. Ramon Bullón, Director de l'Escola Oficial de Nàutica.

VICE-PRESIDÈNCIES DE LA JUNTA

El R. D. de creació assignà la primera Vice-Presidència al President de la Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona i deixà en llibertat a la Junta per designar el Vocal que devia ocupar la segona Vice-Presidència.

A la primera sessió que celebrà la Junta, el 6 de desembre de 1929, acordà elegir al representant de la Junta del Port de Barcelona per ocupar la segona Vice-Presidència com reconeixement a les facilitats que la dita Corporació ha donat per arribar a la possessió del solar on es construeix l'edifici de l'INSTITUT NÀUTIC.

TRESORER

A la sessió de set de juliol 1930 va designar-se al Sr. D. Francesc Moragas i Barret, però la circumstància d'ésser Director de la Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis l'obligà a renunciar el càrrec.

APÈNDIX B

CANVI DE DELEGATS

En el període de temps que compren aquesta Memòria han deixat de pertànyer a la Junta de Patronat els següents membres :

PRESIDENTS

Excm. Sr. D. Josep Milá i Camps. Ocupava la Presidència de la Diputació al crear-se la Junta i prengué possessió el 2 de desembre de 1929. A l'ésser dissolta la Diputació de la Dictadura cessà en el càrrec i pel poc temps que presidí no pogué actuar de manera eficaç.

Excm. Sr. D. Joan Maluquer i Viladot. Fou nomenat President de la Diputació el 25 de febrer de 1930 i el 28 d'abril prengué possessió de la Presidència de la Junta.

El seu pas per la Presidència, si bé de curta durada, pot ésser considerat com el decisiu per la vida de l'INSTITUT NAÚTIC. Al possessionar-se del càrrec, s'havia iniciat una campanya de premsa en contra de la construcció de l'edifici al lloc destinat i fins i tot algun regidor pretengué que l'Ajuntament no ratifiqués els acords adoptats anteriorment per la Corporació.

La bona disposició del Sr. Maluquer logrà vèncer tots els obstacles i tingué la satisfacció de firmar l'escriptura d'adjudicació de les obres de construcció de l'edifici.

El canvi de règim polític — 14 d'abril — motivà que el Sr. Maluquer cessés en la Presidència de la Diputació i com conseqüència obligada cessà en la Presidència de la Junta.

INSPECTORS DELEGATS DEL MINISTERI DE MARINA

Per ésser Comandants de Marina de Barcelona han ocupat el càrrec d'Inspector, l'Ilm. Sr. D. Rafel Pérez Ojeda i l'Ilm. Sr. D. Tomàs Calvar i Sancho, tots els quals han cooperat amb el major entusiasme al treball de la Junta.

REPRESENTANTS DE LA DIPUTACIÓ I AJUNTAMENT

Els canvis operats a la governació de l'Estat s'han reflectat en els delegats que aquestes Corporacions tenen en la Junta :

Els de la Diputació han estat D. Antoni Robert i D. Antoni Jansana.

Els de l'Ajuntament foren D. Josep Ponsà i D. Lluís Massot.

La Junta de Patronat ha trobat en els expressats representants uns defensors entusiastes dins les Corporacions qual representació exerciren.

DELEGATS DE CORPORACIONS

Per haver-se renovat les Juntes de les Corporacions, quals delegats formen part de la Junta de Patronat, han deixat de pertànyer a aquesta :

Excm. Sr. D. Josep Monegal, President de la Cambra de Comerç i Navegació, i per aquest càrrec, Vice-President primer de la Junta de Patronat.

Excm. Sr. D. Alexandre Bosch i Catarineu, Delegat de la Cambra de la Indústria.

D. Lluís Gili, President del Col·legi d'Agents de Duanes.

D. Josep Dabón, Delegat de l'Associació de Capitans i Pilots de la Marina Mercant.

D. Ventura Morales, President del Pòsit Marítim.

D. Joan Llusa, President de « La Navegación Libre Española ».

Per haver-se dissolt l'Associació de Capitans i Oficials de la Reserva Naval ha deixat de formar part de la Junta de Patronat D. Enric Núñez que la representava en aquesta Junta.

Tots els aquí indicats aportaren llur esforç personal a l'obra de l'INSTITUT NAUTIC i de tots ells guardarem bon record.

DIRECTOR TÈCNIC

Al Director de l'Escola Oficial de Nàutica, confià el R. D. de creació de la Junta, el càrrec de Director Tècnic per ésser el lligam d'unió entre l'Escola i l'INSTITUT i cuidés de les necessitats pedagògiques i científiques de l'Organisme.

El Sr. Ramon Bullón, que ocupava la Direcció de l'Escola al crear-se la Junta, fou en veritat l'iniciador i el més entusiasta propugnador de l'INSTITUT i a ell es deu en gran part la realització del projecte; per ço, al cessar en el càrrec, la Junta feu constar en Acta les següents manifestacions que indiquen els sentiments de la Junta de Patronat :

« Es llegeix la Comunicació que el Sr. Ramon Bullón envia a la Junta, indicant que per haver dimisit el càrrec de Director de l'Escola Oficial de Nàutica al qual està vinculat el de Director Tècnic de la Junta de Patronat, cessava en aquest.

» El Sr. Bono manifesta que la comunicació que acaba de llegir-se causarà, amb seguretat, un viu sentiment a la Junta, tota vegada que aquesta es

veurà privada des d'ara de la cooperació activa i constant del qui ha estat l'iniciador de la creació de l'INSTITUT NÀUTIC, Diu que no pot oblidar la Junta que el Sr. Bullón fou el qui amb la seva personal intervenció vencé totes les dificultats que anaren oposant-se a la realització del Projecte i que si avui per haver deixat la Direcció de l'Escola de Nàutica no pot continuar formant part de la Junta, el seu record sempre serà un estímul per tots els que la integren.

» El Sr. Comandant de Marina s'adhereix a les manifestacions del senyor Bono i fa constar que sempre ha trobat en el Sr. Bullón el desinteressat col·laborador en la missió que té encomanada com a Inspector Delegat del Ministeri de Marina.

» El Sr. Ferrer i Puig creu oportuna i justa l'expressió de sentiment de la Junta per veure's privada de l'actuació del Sr. Bullón i ampliant i completant, en quant sigui possible, les manifestacions del Sr. Bono, proposa a la Junta prengui des d'ara l'acord de què una de les aules de l'INSTITUT NÀUTIC es designi amb el nom *Aula Ramon Bullón* com a merescut homenatge de reconeixement.

» El Sr. President, escoltades les anteriors manifestacions i demanada l'opinió als demés Vocals de la Junta, proposa consti en Acta el sentiment de la Junta per haver cessat el Sr. Bullón en el càrrec de Director Tècnic, que s'acordi designar una de les aules amb el nom d'*Aula Ramon Bullón* i que aquests acords es comuniquin a l'interessat. Així queda acordat per unanimitat. »

CREACIÓ DE LA GENERALITAT

La GENERALITAT DE CATALUNYA fou creada per Decret de 28 d'abril d'enguany, quedant de fet disoltes les Diputacions Provincials; la Presidència de la Junta de Patronat que havia quedat vinculada al de la Diputació de Barcelona, quedà incorporada a la Presidència de la Generalitat, com resulta de l'Acta que literalment diu:

« A la Ciutat de Barcelona, a primer de juny de mil noucents trenta u, Don Francesc Macià, President del Govern de la Generalitat de Catalunya, tenint en compte que el R. D. de catorze de novembre de mil noucents vint-i-nou va atribuir la Presidència efectiva de l'Institut Nàutic de la Mediterrània al President de la Diputació de Barcelona, quals funcions ha assumit el Govern de la Generalitat de conformitat amb lo establert pel Decret del Govern Provisional de la República del vint-i-u d'abril d'enguany i l'article segon del Decret de la Generalitat del vint-i-vuit del mateix mes, pren possessió de la Presidència de l'esmentat Institut Nàutic, assumint totes les funcions inherents a la dita Presidència. = I per constància s'estén aquesta Acta per mí el Secretari = F. de P. Colldeforns = Vist i plau, Francesc Macià ».

APÈNDIX C

PLA CULTURAL

Dictamen de la Ponència

La Ponència de Cultura encarregada de preparar l'actuació cultural de l'INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA ha formulat d'acord amb les modernes orientacions científiques, un Pla d'ensenyaments, el qual sotmet a l'aprovació de la Junta de Patronat.

Actualment, els ensenyaments marítics-comercials són mirats amb poca cura, millor dit, oblidats per l'Estat i les Corporacions locals, i per suplir aquesta deficiència, l'INSTITUT s'empren la tasca d'estimular aquests coneixements, aportant llur cooperació a l'obra docent que realitza el Consell de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

La Junta de Patronat fou creada no tan sols per cuidar de donar vida material a l'INSTITUT NÀUTIC vestint un monumental edifici on acollir l'Escola Oficial de Nàutica de Barcelona, la missió de la qual és formar alumnes de nàutica i maquinistes navals, sinó que la finalitat primordial per què fou creat, és la de què curés de què l'INSTITUT NÀUTIC tingués vida espiritual, *organitzant, regint i governant les ensenyances marítimes que cregués convenient implantar*, tal com diu el R. D. de creació.

Per això a l'INSTITUT viurà l'Escola Oficial de Nàutica amb vida pròpia, especial i independent, sostinguda per l'Estat i endemés tota aquella altra organització docent, que sense barrejar-se amb l'ensenyament oficial, organitzi la Junta de Patronat.

En aquest ben entés la Ponència ha treballat amb el desig d'organitzar a Catalunya, amb estada a Barcelona—Capital de la Mediterrània—un Centre Cultural integrat per un conjunt d'instal·lacions científiques i docents a la fi de donar a conèixer les riqueses científiques i comercials que la mar proporciona, per tal de què amb llur coneixement hom pugui fer-se càrrec de la seva importància en l'avenç dels pobles, i així en contemplar les manifestacions de la intervenció decisiva del mar en la història, en la civilització, en la indústria, la ciència, el comerç, l'economia i el progrés de la humanitat, s'arriba a constatar que la vida marítima és l'element primordial dels pobles.

Estudiant amb interès la història de la navegació, tant íntimament lligada a la vida de la humanitat, hom sent tota la grandesa que té la mar; fixant-nos en la vida que dona a diverses indústries, l'economista arriba a afermar-se en la idea de què la mar és fonament de riquesa dels pobles que es lliuren a llur possessió.

A desvetllar aquests sentiments, a enfortir-los en aquells que ja els posseeixen, encaminarà llur actuació l'INSTITUT.

L'experiència ens mostra que no tots els que dediquen les seves activitats al negoci marítim tenen aquella preparació cultural que és indispensable. Molts dels qui actuen en Companyies Navil·leres, d'Assegurances, en Oficines de Consignataris, de Duanes, etc., no coneixen les matèries bàsiques del negoci a què viuen lliurats. Per completar la *cultura general marítima* d'aquests elements s'organitzaran cursos especials.

La legislació actual exigeix que els *Patrons de cabotatge*, de primera i segona classe, així com els *Patrons de Pesca*, abans d'obtenir el nomenament, demostrin, davant un Tribunal, la preparació adequada per exercir el càrrec.

Així mateix els qui aspiren a posseir el nomenament de *Mecànics de primera classe i Fogainers Habilitats*, han de sotmetre's a igual prova.

Els coneixements que s'exigeix per obtenir aquests nomenaments han de cercar-los els interessats en Acadèmies o preparadors particulars, en les quals els honoraris que han de pagar, essent persones de posició modesta, dificulta llur adquisició.

L'INSTITUT facilitarà l'adquisició d'aquests coneixements culturals, establint cursos en època convenient per què puguin examinar-se els inscrits.

A més l'art de la pesca, pel mitjà del qual tenen vida tantes famílies, ha d'implantar-se en forma que elevi el nivell cultural dels que en viuen. No existeix, en tot el litoral, una *Escola de Pesca* on adquirir coneixements científics i pràctics necessaris per l'esdevenidor, ço que la Ponència ha tingut en compte al planejar la creació d'una Escola apropiada als qui a la pesca dediquen llurs activitats futures.

Per això els ensenyaments en aquesta especialitat seran de caràcter cíclic dividits en tres cursos, apropiats a nois de catorze a setze anys, al finalitzar els quals els serà lliurat el corresponent certificat.

D'acord amb aquestes idees primordials, s'ha confeccionat el Pla d'ensenyaments que amb caràcter provisional sotmet la Ponència a l'aprovació de la Junta de Patronat.

ENSENYAMENTS

A. — CULTURA GENERAL MARÍTIMA

	Hores setmanals
Geografia Marítima i Comercial	3
Legislació Marítima	3
Assegurances Marítimes	1
Legislació de Duanes	3
Economia Marítima	2
Anglès Tècnic-Marítim	3
Història de Catalunya (especialment part marítima)	1
Llengua Catalana.	3

B. — PATRONS DE CABOTATGE DE 1.ª i 2.ª CLASSE

	<u>Hores setmanals</u>
Aritmètica i Geometria	3
Geografia Marítima i Comercial amb elements de Meteorologia i Oceanografia	3
Navegació	3
Maniobres i Pilotatge de Costes.	3
Administració i règim del vaixell	3
Màquines i Maniobres de Màquines.	3
Higiene Naval	2

C. — MECÁNICS DE 1.ª i FOGAINERS HABILITATS

Aritmètica i Geometria	3
Calderes i Màquines.	3
Motors i Pràctiques de Taller.	3
Higiene Naval	2

D. — ESCOLA DE PESCA

(Primer Curset)

Llengua Catalana.	3
Nocions d'Aritmètica, Algebra i Geometria	3
Geografia natural.	6
Principis de Biologia general.	6

(Segon Curset).

Nocions de Física i Química	3
Nocions d'Astronomia Nàutica	3
Geografia marítima, especialment de la Mediterrà- nia i de la costa Catalana	6
Elements de Higiene Naval	5

(Tercer Curset).

Elements de Navegació.	5
Zoologia marítima	5
Mètodes i Aparells de Pesca i Indústries deriva- des de la pesca	3
Meteorologia i Oceanografia física i biològica apli- cada especialment a la Mediterrània	3

La duració dels Cursets serà apropiada a cada especialitat. La d'ensenyaments generals serà d'octubre a maig; la dels ensenyaments B. i C. serà se-

mestral, la qual coincidirà amb els exàmens que es celebrin periòdicament a la Comandància de Marina.

L'Escola de Pesca organitzarà els ensenyaments en curses semestrals. Totes les classes es professaran de 6 a 9 de la nit.

* * *

Complement indispensable de l'actuació cultural de l'INSTITUT NÀUTIC, serà la creació i funcionament del Museu i de la Biblioteca.

MUSEU MARÍTIM

El Museu instal·lat a la planta baixa de l'edifici, per tal de facilitar la visita al públic, serà lloc on es conservaran els records que mostren les glorioses gestes de la Història marítima Catalana i de tot quant faciliti l'estudi de l'evolució de la navegació. Els professionals, aficionats i visitants en general, podran contemplar, degudament classificats, els diferents tipus de vaixells, a rem, vela i vapor usats pels diferents pobles, tot marcant el progrés en el transcurs de la Història.

El Museu estarà integrat :

- a) Per als Models, Maquetes, Portulans, etc., que posseeix l'Escola Oficial de Nàutica i quedaràn, en dipòsit, de la seva propietat.
- b) Per les adquisicions que faci la Junta de Patronat.
- c) Per als donatius o dipòsits de Corporacions, Entitats i Particulars. (Amb seguretat podrà obtenir-se de les Companyies navil·leres alguna Maqueta dels seus vaixells, així com dels Ajuntaments de la Costa Catalana—Masnou, Mataró, Arenys, etc.—que guardin encara l'instrumental nàutic de les extingides Escoles locals de Nàutica.)
- d) Per les Construccions que es facin al taller del Museu.
- e) Pel canvi o permuta amb objectes d'altres Museus.

Si l'aportació al Museu es limités al contingut dels tres primers conceptes, fora impossible organitzar un bon Museu Marítim; és per això que la Ponència, orientant-se en l'obra que realitzen els Museus de l'Estranger, ha procurat que el Museu, a l'ensens que realitza una exposició estàtica d'objectes, procurarà completar la tasca pedagògica, creant un taller anex, per la construcció d'aquells tipus d'embarcacions que sigui necessari per formar una completa col·lecció dels tipus bàsics de vaixells usats no sols a las costes catalanas, si que també a altres països.

Amb aquesta orientació han estat creats i funcionen el Museu de la Marina del Louvre, el de Whitehall i South Kensington de Londres, el Museu Naval de Venècia, el Museu Civile Navale, de Gènova, a Pegli, el Museu de Marina de Berlín, Marinemuseum d'Estocolm, etc.

BIBLIOTECA MARÍTIMA

La Biblioteca Marítima, on podrà estudiar-se i profuditzar-se en les ciències nàutiques i comercials marítimes, estarà oberta a tots els qui desitgin consultar-la, de 10 a 1 del matí i de 6 a 9 de la nit. Com el nom indica, estarà especialitzada en el ram marítim, contribuint a donar un to científic a la nostra Ciutat.

El fons principal de la Biblioteca estarà constituït per la rica i interessant col·lecció que actualment posseeix l'Escola Oficial de Nàutica i la Junta de Patronat procurarà dotar-la de totes aquelles publicacions que puguin ésser útils als consultants. A aquesta finalitat destinarà anualment una forta subvenció per compra d'obres.

L'organització serà similar a les de les Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta Ponència opina que l'actuació cultural de l'INSTITUT deuria desenvolupar-se dins el Pla general d'ensenyament que va estructurant el Consell de Cultura de la Generalitat. Barcelona 14 de novembre 1931.

Signat : V. Gassol — P. Comes — A. Bono — P. Garcías — F. Condeminas. El Secretari, F. de P. Colldeforns.

APÈNDIX D

ANY 1932

JUNTA DE PATRONAT

PRESIDENT

Excm. Sr. Francesc Macià, President de la Generalitat de Catalunya.

VICE-PRESIDENTS

Primer : *Excm. Sr. Josep Armenteras*, President de la Cambra de Comerç i Navegació.

Segon : *Sr. Angel Bono*, Delegat de la Junta del Port de Barcelona.

INSPECTOR DELEGAT DEL MINISTERI DE MARINA

Ilm Sr. Lluís Verdugo, Comandant de Marina de Barcelona.

TRESORER

Sr. Pere Garcías Seguí, President de l'Associació de Navil·lers de la Mediterrània.

VOCALS

Sr. Ventura Gassol, Conseller de Cultura de la Generalitat.

Sr. Pere Comas, Tinent d'Alcalde, Delegat de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

Sr. Joan Ferrer i Puig, Representant de l'Associació de Navil·lers i Consignataris.

Sr. Francesc Condeminas, Representant de l'Associació de Consignataris.

Sr. Ramon Freixas, Representant de la Federació d'Armadors «Navegació Lliure Espanyola».

Sr. Ferran Arranz, Representant de l'Associació de Capitans i Pilots.

Sr. Miquel Gómez, Representant de la Societat Espanyola de Maquinistes Navals.

Sr. Manuel Cordero, Representant del Pòsit Marítim.

Sr. Miquel Lerin, President del Col·legi d'Agents de Duanes.
Sr. Andreu Oliva, President de la Cambra de la Indústria.
Sr. Joaquim Tintoré, Representant del Refugi Naval.
Sr. Francesc Moragas, Director de la Caixa de Pensions per la Vellesa.
Sr. Josep Macau, Inspector de la Caixa Central de Crèdit Marítim.

DIRECTOR TÈCNIC

Sr. Alfred Jaén, Director de l'Escola Oficial de Nàutica.

SECRETARI GENERAL

Sr. Francesc de P. Colldeforns

CAIXER-COMPTADOR

Sr. Frederic Curt

COMISSIONS PERMANENTS

EXECUTIVA

President : *Francesc Macià*.

Vocals . . . { *Sr. Comandant de Marina*.
 » *Ventura Gassol*.
 » *Pere Comas*.
 » *Josep Armenteras*.
 » *Angel Bono*.
 » *Andreu Oliva*.
 » *Pere Garcías*.
 El Director Tècnic.

D'OBRES

Srs. Bono, Oliva, Condeminas.

ADMINISTRATIVA

Srs. President, Tresorer i Caixer-Comptador.

DE CULTURA (1)

Srs. Gassol, Comas, Garcías, Bono, Arranz, Gómez i Condeminas.

El Reglament de la Junta de Patronat disposa que els Srs. President i Secretari de la Junta ho són també de totes les distintes Comissions.

(1) A la sessió del 14 de gener de 1932 s'acordà que la « Ponència de Cultura », fingués el comès y atribucions de les demás Comissions y quedés convertida en « Comissió de Cultura » amb caràcter permanent.

APÈNDIX E

INSTITUT NÀUTIC DE LA MEDITERRÀNIA

Balanç des de 1.er juny 1930 a 31 desembre 1931

INGRESSOS

Subvenció de Marina.	Pts. 425,000'—
Id. de la Generalitat (primera entrega)	100,000'—
Id. de l'Ajuntament de Barcelona (primera entrega)	100,000'—
Donatius	1,750'—
Retorn de Dipòsits.	525'—
Interessos Compte corrent.	14,230'47
	14,230'47

DESPESES

A. Contribucions e Impostos:	
Canon a la Junta del Port	5'—
Impost s/ subvenció Generalitat	1,296'20
Impost s/ subvenció Ajuntament	1,200'—
	2.501'20

B. Construcció de l'Edifici:

Maqueta	Pts. 3,700'—
Material i Obres S. A.	484,846'33
Honoraris d'Arquitectes	9,466'27
Id. Enginyer Obres Port	1,500'—
	499'512'60

C. De Patronat:

Models de vaixells a compte	Pts. 3,000'—
Organització preliminar	1'072'20
Local, mobiliari, llum, telefon	4,042'70
Personal Administratiu, tècnic i subaltern.	9,429'—
Material, impresos, etc.	1,035'55
	18,579'43

Remanent en 1 ^{er} gener 1932	Pts. 520,593'25
	» 120,912'22
	Pts. 641,505'47

Pts. 641,505'47

Barcelona 31 de desembre 1931

EL TRESORER
P. Garcías

EL PRESIDENT
Francesc Macià

EL CAIXER-COMPTADOR
Frederic Curt

